MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚŘEDNICKÁ ZKOUŠKA

Vodní hospodářství

(obor služby č. 44)

Učební text ke zvláštní části úřednické zkoušky

4.12.2024

p.č.	Zkušební okruhy – Vodní hospodářství
1.	Předmět a účel vodního zákona.
2.	Nakládání s vodami.
3.	Další správní činnost vodoprávního úřadu.
4.	Vodní zdroje a jejich ochrana.
5.	Kvalitativní ochrana vod.
6.	Stav povrchových a podzemních vod.
7.	Plánování v oblasti vod.
8.	Povrchové vody určené ke koupání a podpora života ryb, územní ochrana vod.
9.	Podzemní vody, ochrana pitné vody.
10.	Kvantitativní ochrana vod.
11.	Správa vodních toků.
12.	Vodní toky.
13.	Správa povodí.
14.	Vodní díla a vodohospodářské úpravy.
15.	Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly.
16.	Ochrana před povodněmi.
17.	Poplatky ve vztahu k vodnímu hospodářství.
18.	Výkon státní správy ve vztahu k vodnímu hospodářství.
19.	Předmět a účel zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.
20.	Oprávnění k provozování vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu

Seznam odborné literatury a seznam mezinárodních smluv, právních předpisů, usnesení vlády, služebních předpisů a jiných dokumentů

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu

- Vyhláška č. 414/2013 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence rozhodnutí, opatření obecné povahy, závazných stanovisek, souhlasů a ohlášení, k nimž byl dán souhlas podle vodního zákona, a částí rozhodnutí podle zákona o integrované prevenci (o vodoprávní evidenci)

- Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)

- Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky, tzv. „Modrá zpráva“ – ročenka vydávaná MZe

- Vodovody a kanalizace České republiky – ročenka vydávaná MZe

- Metodické pokyny MŽP

- Závěry výkladové komise pro vodní zákon a pro zákon o vodovodech a kanalizacích

1) Předmět a účel vodního zákona
(základní pojmy, účel a předmět zákona, rozdělení vod, obecné nakládání s vodami, voda a vlastnictví)

Předmět zákona (§ 1)
Zákon upravuje:
- právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám,
- vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod,
- vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí,
- a to v zájmu:
- zajištění trvale udržitelného užívání těchto vod,
- bezpečnosti vodních děl a ochrany před účinky povodní a sucha.

Účel zákona (§ 1)
- Chránit povrchové a podzemní vody,
- stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod,
- vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha
- zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství
- přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo závisejících suchozemských ekosystémů.

Povrchové vody (§ 2)
- Jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu;
- tento charakter neztrácejí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

Podzemní vody (§ 2)
- Jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami;
- za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními drenážními systémy a vody ve studních.

Vodní útvary (§2)**:**
Útvar povrchové vody
- Vymezené soustředění povrchové vody v určitém prostředí, např. v jezeru, ve vodní nádrži, v korytě vodního toku.
- Silně ovlivněný útvar povrchové vody má v důsledku lidské činnosti podstatně změněný charakter.
- Umělý vodní útvar je vodní útvar povrchové vody vytvořený lidskou činností.

Útvar podzemní vody
- Vymezené soustředění podzemní vody v příslušném kolektoru nebo kolektorech. Kolektorem se rozumí horninová vrstva nebo souvrství hornin s dostatečnou propustností, umožňující významnou spojitou akumulaci podzemní vody nebo její proudění či odběr.

Nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (§ 2)
- Je jejich vzdouvání pomocí vodních děl,
- využívání jejich energetického potenciálu,
- jejich využívání k plavbě nebo k plavení dřeva,
- k chovu ryb nebo vodní drůbeže,
- jejich odběr,

- vypouštění odpadních vod do nich,
- a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost,
- nakládání s vodami se dělí na obecné (pouze v případě vod povrchových) a zvláštní, kritériem je, zda vyžaduje povolení vodoprávního úřadu, či nikoliv.

Obecné nakládání s povrchovými vodami (§ 6)
Každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu:
- odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.
- zachycovat povrchové vody jednoduchými zařízeními na jednotlivých pozemcích a stavbách; a změnit přirozený odtok vod za účelem jejich ochrany před škodlivými účinky těchto vod.

Při obecném nakládání je nutné dodržet pravidla plynoucí z účelu vodního zákona.
Vodoprávní úřad může obecné nakládání s povrchovými vodami
- Upravit, omezit, zakázat, a to formou rozhodnutí (je-li konkrétně určený adresát) nebo opatřením obecné povahy (je-li nutné příkazy formulovat neurčitému okruhu adresátů).

Zvláštní nakládání vyžaduje povolení vodoprávního úřadu.

Práva k vodám a právní povaha vod (§ 3)
- Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují; práva k těmto vodám upravuje tento zákon,
- za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány,
- v pochybnostech o tom, zda se jedná nebo nejedná o povrchové nebo podzemní vody, rozhoduje vodoprávní úřad.

2) Nakládání s vodami
(rozdělení povolení k nakládání s vodami, prodloužení platnosti povolení, jeho změna a zrušení)

Nakládání s vodami se dělí na obecné a zvláštní, kritériem je, zda vyžaduje povolení vodoprávního úřadu, či nikoliv. Povolení k nakládání s vodami se vydává na žádost, oprávněná osoba nakládá s vodami dle účelu, rozsahu a po dobu uvedenou v povolení.

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (§ 8)
Povolení k nakládání s povrchovými vodami je třeba k:

1. odběru,
2. vzdouvání, popřípadě akumulaci,
3. využívání energetického potenciálu,
4. užívání pro chov ryb, vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
5. k jinému nakládání s nimi,

Povolení k nakládání s podzemními vodami je třeba k:

1. odběru,
2. akumulaci,
3. čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
4. umělému obohacování podzemních zdrojů povrchovou vodou,
5. k jinému nakládání s nimi,

Povolení k nakládání s vodami je třeba:

- k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě,
- k užívání důlní vody jako náhradního zdroje podle zvláštního zákona.

Povolení k nakládání s vodami není třeba

- K čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 14 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s,
- k odběrům povrchových a podzemních vod pro zjišťování a hodnocení stavu těchto vod (§ 21),
- k jednorázovému odběru povrchových nebo podzemních vod v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách,
- k nakládání s povrchovými vodami při cvičení a zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Policie České republiky**,** obecní policie nebo ozbrojených sil České republiky; toto nakládání musí být při cvičení předem projednáno s vodoprávním úřadem,
- k využívání energetického potenciálu podzemních vod v případě, že nedochází k odběru nebo čerpání podzemní vody,
- k užívání důlních vod organizací při hornické činnosti pro její vlastní potřebu nebo k vypouštění důlních vod organizací.
- K vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor, chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, do vod povrchových.

Změna a zrušení povolení k nakládání s vodami (§ 12)
Z moci úřední:
a) nevyužívá-li oprávněný vydaného povolení k nakládání s vodami nebo využívá-li jej pouze minimálně bez vážného důvodu po dobu delší než 2 roky; to neplatí v případě povolení k odběru vody ze záložních zdrojů pro zásobování pitnou vodou z veřejného vodovodu,
b) byla-li oprávněnému, který má povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, uložena povinnost připojit se na kanalizaci podle zvláštního právního předpisu,
c) při stanovení minimální hladiny podzemních vod, nebyla-li dosud stanovena, či při její změně.

Povolení k nakládání s vodami lze změnit či zrušit i na žádost oprávněného.

Vodoprávní úřad povolení k nakládání s vodami změní nebo zruší, je-li to nezbytné
a) k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí (§ 24 a 26),
b) ke splnění programů snížení znečištění povrchových vod (§ 34 odst. 2 a § 35 odst. 1),
c) ke splnění programu snížení znečištění povrchových a podzemních vod nebezpečnými závadnými látkami a zvlášť nebezpečnými závadnými látkami (§ 39 odst. 3),
d) pro zásobování pitnou vodou podle plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

Požádá-li oprávněný o změnu doby platnosti povolení k nakládání s vodami, povolení nezanikne, dokud o žádosti není pravomocně rozhodnuto; žádost je nutné podat před uplynutím doby platnosti povolení k nakládání s vodami.

Na změnu a zrušení povolení k nakládání s vodami se použije ustanovení § 9 až 11 obdobně.

V **pochybnostech** o tom, zda se jedná o nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami a o jaký druh nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami se jedná, rozhoduje vodoprávní úřad.

3) Další správní činnost vodoprávního úřadu
(vyjádření, souhlas a závazné stanovisko vodoprávního úřadu, jejich forma)

Vyjádření (§ 18)
Každý, kdo hodlá:
- umístit,
- provést,
- změnit
- nebo odstranit stavbu nebo zařízení
- a nebo provádět jiné činnosti,

pokud takový záměr může ovlivnit:
- vodní poměry,
- energetický potenciál,
- jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod,

má právo, aby po dostatečném doložení záměru obdržel vyjádření vodoprávního úřadu, zda je tento záměr z hlediska zájmů chráněných podle tohoto zákona možný, popřípadě za jakých podmínek.

Vyjádření vodoprávního úřadu není závazné pro činnost jiných správních orgánů.

Vodoprávní úřad vydá vyjádření rovněž k využívání zdrojů přírodní minerální vody osvědčených podle zvláštního zákona.

Závazné stanovisko (§ 104 odst. 9)
- ve správních řízeních vedených podle zákona o ochraně přírody a krajiny, horního zákona a zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě a dále při postupu podle stavebního zákona při umisťování, povolování, užívání a odstraňování staveb lze vydat rozhodnutí nebo učinit jiný úkon jen na základě závazného stanoviska vodoprávního úřadu, pokud mohou být dotčeny zájmy podle tohoto zákona – vodoprávní úřad je dotčeným orgánem podle ustanovení § 136 správního řádu
- závazné stanovisko podle tohoto ustanovení se vydává jen tehdy, pokud se neuděluje souhlas podle § 17
- závazné stanovisko se vydává podle § 149 správního řádu

Souhlas (§ 17)
Souhlas vodoprávního úřadu je třeba ke stavbám, zařízením nebo činnostem, k nimž není třeba povolení podle tohoto zákona, které však mohou ovlivnit vodní poměry, a to:
a) ke stavbám a zařízením na pozemcích, na nichž se nacházejí koryta vodních toků, nebo na pozemcích s takovými pozemky sousedících, pokud tyto stavby a zařízení ovlivní vodní poměry,
b) ke zřizování dálkových potrubí a stavbám umožňujícím podzemní skladování látek v zemských dutinách, jakož i ke skladům, skládkám, popřípadě nádržím, pokud provoz uvedených staveb a skládek může významně ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,
c) ke stavbám, k těžbě nerostů nebo k terénním úpravám v záplavových územích; ustanovení § 67 *(omezení v záplavových územích)* tím není dotčeno,
d) ke stavbám ve vzdálenosti do 15 m od vzdušné paty ochranné hráze vodního toku,
e) ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů,
f) k úložným místům pro nakládání s těžebním odpadem nebo k rozhodnutí o povinnosti shromažďovat a upravovat znečištěnou vodu a průsaky podle jiného právního předpisu,
g) k vrtům pro využívání energetického potenciálu podzemních vod, z nichž se neodebírá nebo nečerpá podzemní voda; vodoprávní úřad může v řízení o udělení tohoto souhlasu žadateli uložit, aby mu předložil vyjádření osoby s odbornou způsobilostí.
h) k ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur

i) ke geologickým pracím spojeným se zásahem do pozemku, jejichž cílem je následné využití průzkumného díla na stavbu k jímání podzemní vody nebo pro vrty pro využívání energetického potenciálu podzemních vod.

Vyplývá-li to z povahy věci, může vodoprávní úřad v souhlasu stanovit podmínky i dobu, po kterou se souhlas uděluje.
Souhlas je závazný pro příslušné orgány při postupu podle zvláštních zákonů v případech uvedených v odstavci 1.

Souhlas může mít formu rozhodnutí vodoprávního úřadu, pokud je jediným opatřením správního orgánu, na základě kterého bude zamýšlený záměr či činnost provedena, popř. formu závazného stanoviska a to v případě, že je souhlas podkladem pro navazující správní řízení podle zvláštních zákonů (např. stavební zákon).

Souhlasu není třeba k činnostem, jichž je třeba při cvičení nebo zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany**,** Báňské záchranné služby, Policie České republiky, obecní policie a ozbrojených sil České republiky, které v případech cvičení postupují v dohodě s příslušným vodoprávním úřadem.

4) Vodní zdroje a jejich ochrana
(pojem, ochranná pásma, jejich rozdělení)

Vodní zdroje (§ 2)
jsou povrchové nebo podzemní vody, které jsou využívány nebo které mohou být využívány pro uspokojení potřeb člověka, zejména pro pitné účely.

Ochranná pásma vodních zdrojů (§ 30)

Vodoprávní úřad stanoví ochranná pásma:
- opatřením obecné povahy,
- k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s definicí určitého objemu,
- vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je uvedeno v první větě,
- vodoprávní úřad může ze závažných důvodů ochranné pásmo změnit, popřípadě je zrušit.

Ochranná pásma se dělí:
- ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení
- ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti

Ochranné pásmo I. stupně stanoví vodoprávní úřad jako souvislé území. Podmínky se liší pro vodárenské nádrže, ostatní nádrže a vodní toky, vodní zákon výslovně uvádí vzdálenost a body, od kterých se měří, vodní zákon uvádí i zbytkovou kategorii pro individuální případy.

Ochranné pásmo II. stupně se stanoví
- vně ochranného pásma I. stupně
- může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími v rámci hydrologického povodí nebo hydrogeologického rajonu

Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad na návrh nebo z vlastního podnětu.
Nepodají-li návrh na jejich stanovení ti, kteří mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, popřípadě ti, kteří o povolení k takovému odběru žádají, u vodárenských nádrží pak ti, kteří vlastní vodní díla sloužící ke vzdouvání vody v takových nádržích nebo jsou jejich stavebníky, může jim předložení tohoto návrhu s potřebnými podklady vodoprávní úřad uložit.

Do ochranného pásma I. stupně
- je zakázán vstup a vjezd, to neplatí pro osoby, které mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, a u vodárenských nádrží pro osoby, které tato vodní díla vlastní,
- vodoprávní úřad může stanovit rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy i další výjimky ze zákazu vstupu a vjezdu.

V ochranném pásmu I. a II. stupně
- je zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, jejichž rozsah je vymezen v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma.

Odpadne-li důvod ochrany, vodoprávní úřad ochranné pásmo opatřením obecné povahy zruší.

V opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma vodního zdroje

vodoprávní úřad stanoví:

- činnosti, poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, které nelze v takto vymezeném území provádět,
- jaká technická opatření jsou v ochranném pásmu povinny provést osoby oprávněné vodu ze zdroje odebírat,
- popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům nebo nájemcům nebo pachtýřům těchto pozemků a staveb náhrada.

Náklady spojené s technickými úpravami v ochranných pásmech vodních zdrojů uloženými vodoprávním úřadem k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti nesou ti, kteří jsou oprávněni vodu z těchto vodních zdrojů odebírat, popřípadě o povolení k jejímu odběru žádají, u vodárenských nádrží pak vlastníci nebo stavebníci vodních děl sloužících ke vzdouvání vody.

5) Kvalitativní ochrana vod
(pojem odpadních vod a jejich vypouštění, závadné látky, havárie a povinnosti při havárii, opatření k nápravě závadného stavu)

Odpadní vody (§ 38)

- jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.

Vodní zákon definuje i vody, které se za odpadní vody nepovažují (§ 38 odst. 2).

Odpadní vody lze vypouštět pouze v souladu s podmínkami uvedenými v povolení k vypouštění (§ 8 odst. 1 písm. c)). V povolení k vypouštění odpadních vod musí vodoprávní úřad zohlednit možnost použití nejlepších dostupných technologií.

Zneškodňováním odpadních vod se pro účely tohoto zákona rozumí jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo akumulace s jejich následným odvozem na čistírnu odpadních vod.

Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen:

- měřit objem vypuštěných vod a míru znečištění, tyto údaje musí předat vodoprávnímu úřadu, který povolení vydal (odběry a rozbory ke zjištění míry znečištění vypouštěných odpadních vod mohou provádět jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání).

Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen:

- zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod,
- na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s tímto zákonem.

Závadné látky (§ 39)
Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami, a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.
Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.
V případech, kdy uživatel závadných látek zachází s těmito látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, má uživatel závadných látek povinnost činit tato opatření:

- vypracovat plán opatření pro případy havárie (dále jen „havarijní plán“) a předložit jej ke schválení příslušnému vodoprávnímu úřadu; může-li havárie ovlivnit vodní tok, projedná jej uživatel závadných látek před předložením ke schválení s příslušným správcem vodního toku, kterému také předá jedno jeho vyhotovení,
- provádět záznamy o provedených opatřeních a tyto záznamy uchovávat po dobu 5 let.

Seznam nebezpečných závadných látek je uveden v příloze k vodnímu zákonu.
Zvláštní kategorií nebezpečných a zvlášť nebezpečných látek jsou prioritní látky, které představují významné riziko pro vodní prostředí a související ekosystémy.
Seznam prioritních látek stanoví vláda nařízením.

Každý, kdo zachází:

- se zvlášť nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami
- nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu

- nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím,

je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které netvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení.

Uvedená opatření se přiměřeně vztahují i na použité obaly závadných látek.
Každý, kdo zachází se zvlášť nebezpečnými látkami, je povinen:

- vést záznamy o typech těchto látek, které jsou zpracovávány nebo s nimiž se nakládá, o jejich množství, o obsahu jejich účinných složek, o jejich vlastnostech zejména ve vztahu k povrchovým a podzemním vodám,
- a tyto informace na vyžádání poskytnout vodoprávnímu úřadu a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Vodoprávní úřad může při použití závadných látek povolit výjimku (konkr. z ustanovení § 39 odst.1), nejde-li o ropné látky, a to v nezbytně nutné míře, na omezenou dobu a za předpokladu, že jich bude použito k činnostem uvedeným ve vodním zákoně, například k úpravě a udržování koryta vodního toku, krmení ryb, apod.

Mytí motorových vozidel a provozních mechanismů ve vodních tocích nebo na místech, kde by mohlo dojít k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod, je zakázáno.

Havárie (§ 40)

- Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.
- Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvlášť nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.
- Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.

Povinnosti při havárii (§ 41)
Ten, kdo způsobil havárii („původce havárie"), je povinen činit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie. Přitom se řídí havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu a České inspekce životního prostředí.

Kdo způsobí nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii České republiky, případně správci povodí.

Řízení prací při zneškodňování havárií přísluší vodoprávnímu úřadu, který o havárii neprodleně informuje správce povodí.

Dojde-li k havárii mimořádného rozsahu, která může závažným způsobem ohrozit životy nebo zdraví lidí nebo způsobit značné škody na majetku, platí při zabraňování škodlivým následkům havárie přiměřeně ustanovení o ochraně před povodněmi.

Původce havárie je povinen na výzvu výše uvedených orgánů při provádění opatření při odstraňování příčin a následků havárie s těmito orgány spolupracovat.

Osoby, které se zúčastnily zneškodňování havárie, jsou povinny poskytnout České inspekci životního prostředí potřebné údaje, pokud si jejich poskytnutí vyžádá, a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Opatření k nápravě (§ 42)
K odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií („závadný stav") uloží vodoprávní úřad nebo Česká

inspekce životního prostředí tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod („původce“), povinnost provést opatření k nápravě závadného stavu („opatření k nápravě“), popřípadě též opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci. Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo.

Pokud ten, komu byla uložena opatření, je neplní a hrozí nebezpečí z prodlení, zabezpečí opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí na náklady původce.

Za původce závadného stavu se považuje ten, kdo závadný stav způsobil.
Pokud k havárii došlo v důsledku zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky nebo jednotek požární ochrany, nepovažují se za původce havárie, jestliže k zásahu použili přiměřených prostředků.

Nelze-li opatření k nápravě uložit podle výše uvedeného a hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu České inspekce životního prostředí.

Může k tomuto účelu uložit provedení opatření k nápravě právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající, která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá.

Vlastníci majetku, na němž závadný stav vázne nebo jejichž majetku je nutno použít při odstranění závadného stavu, a kteří nejsou těmi, jimž bylo opatření k nápravě uloženo, jsou povinni strpět provedení opatření k nápravě uloženého nebo nařízeného vodoprávním úřadem. Za tím účelem jsou povinni umožnit vstup, popřípadě vjezd na své pozemky a stavby a strpět omezení obvyklého užívání svých pozemků a staveb.

6) Stav povrchových a podzemních vod
(zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod; vodní bilance)

Stav povrchových a podzemních vod (§ 21)
Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod slouží k:
- zajišťování podkladů pro výkon veřejné správy podle vodního zákona,
- plánování v oblasti vod,
- k poskytování informací veřejnosti.

Provádí se podle povodí povrchových vod a hydrogeologických rajonů podzemních vod.

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod zahrnuje zejména:
- zjišťování množství a jakosti povrchových a podzemních vod včetně jejich ovlivňování lidskou činností a zjišťování stavu vodních útvarů a ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů,
- vedení vodní bilance (§ 22 odst. 1),
- zřízení, vedení a aktualizace evidence.

Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a provozování informačních systémů veřejné správy provádějí správci povodí a další odborné subjekty, které za tím účelem pověřuje, zřizuje nebo zakládá Ministerstvo zemědělství, popřípadě Ministerstvo životního prostředí (dále jen „pověřené odborné subjekty“). Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou povinni se při této činnosti řídit pokyny svého zakladatele nebo zřizovatele.

Správci povodí a pověřené odborné subjekty jsou oprávněni požadovat pro účely zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod informace od toho, kdo nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami, jakož i od správních úřadů, popřípadě orgánů územní samosprávy, do jejichž působnosti povolování nakládání s uvedenými vodami spadá, nebo které vedou informační systémy podle zvláštních právních předpisů, ti jsou povinni bezplatně sdělovat data správcům povodí a pověřeným odborným subjektům, popřípadě si správci povodí a pověřené odborné subjekty mohou u nich tato data bezplatně a za jejich pomoci zjišťovat. Ustanovení zvláštních právních předpisů chránících utajované informace tím nejsou dotčena.

Správci povodí a pověřené odborné subjekty poskytují na vyžádání bezplatně správním úřadům informace o stavu povrchových a podzemních vod; zároveň bezplatně poskytují Ministerstvu zdravotnictví informace týkající se nakládání s povrchovými a podzemními vodami v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod.

Pro vstup pověřených zaměstnanců správců povodí a pověřených odborných subjektů na cizí pozemky, stavby nebo do staveb platí obdobně ustanovení § 114 odst. 1 a 2.

Vodní bilance (§ 22)
sestává z hydrologické bilance a vodohospodářské bilance.

Hydrologická bilance
- porovnává přírůstky a úbytky vody a změny vodních zásob povodí, území nebo vodního útvaru za daný časový interval.

Vodohospodářská bilance
- porovnává požadavky na odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod s využitelnou kapacitou vodních zdrojů z hledisek množství a jakosti vody a jejich ekologického stavu.

Pro potřeby vodní bilance jsou odběratelé povrchových nebo podzemních vod, ti, kteří využívají přírodní léčivé zdroje nebo zdroje přírodních minerálních vod a vody, které

jsou vyhrazenými nerosty, ti, kteří vypouštějí do vod povrchových nebo podzemních vody odpadní nebo důlní v množství přesahujícím v kalendářním roce 6.000m^3 nebo 500m^3 v kalendářním měsíci a ti, jejichž povolený objem vody vzduté vodním dílem ve vodním toku nebo vody vodním dílem akumulované přesahuje 1,000.000 m^3, povinni jednou ročně ohlašovat příslušným správcům povodí údaje:

- o odběrech, vypouštění, vzdouvání, popř. akumulaci

způsobem a v rozsahu, který stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou.

Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí spravují informační systémy na úseku vodního hospodářství.

7) Plánování v oblasti vod
(pojem plánování, plány povodí, jejich obsah, proces zpracovávání plánů, programy opatření)

Plánování v oblasti vod (§ 23)
je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát.
Jeho účelem je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a
- udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

V rámci plánování v oblasti vod se pořizují:

- plány povodí,
- plány pro zvládání povodňových rizik,

Tyto plány jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování a vodoprávní řízení.

Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí (§ 23a)
- pro povrchové vody:

- zamezení zhoršení stavu všech útvarů těchto vod, včetně vodních útvarů ležících v téže mezinárodní oblasti povodí,
- zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod a dosažení jejich dobrého stavu, s výjimkou útvarů uvedených v bodu 3,
- zajištění ochrany, zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu,
- snížení jejich znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků prioritních nebezpečných látek,

- pro podzemní vody:

- zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných, zvlášť nebezpečných a jiných závadných látek do těchto vod a zamezení zhoršení stavu všech útvarů těchto vod,
- zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním, s cílem dosáhnout dobrého stavu těchto vod,
- odvrácení jakéhokoliv významného a trvajícího vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvlášť nebezpečných a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti, za účelem účinného snížení znečištění těchto vod.

Pokud se na vybraný vodní útvar vztahuje více než jeden cíl ochrany vod, uplatní se vždy nejpřísnější z nich.
Pro vybrané vodní útvary mohou být v plánech povodí (§ 24) určeny zvláštní cíle ochrany vod, které spočívají v prodloužení lhůty, za účelem postupného dosahování cílů ochrany vod pro vodní útvary nebo ve stanovení méně přísných cílů ochrany vod.

Plány povodí (§ 24)
Území České republiky náleží do třech mezinárodních oblastí povodí:

- mezinárodní oblasti povodí Labe,
- mezinárodní oblasti povodí Odry
- mezinárodní oblasti povodí Dunaje.

Plány povodí se zpracovávají ve třech úrovních pro:

- mezinárodní plány povodí
- národní plány povodí
- dílčí povodí.

Mezinárodní plány povodí a **mezinárodní plány pro zvládání povodňových rizik** nebo souboru plánů pro zvládání povodňových rizik koordinovaných na úrovni mezinárodní oblasti povodí:

- na zpracování se podílejí Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství a spolupracují v rámci mezinárodních komisí.

Národní plány povodí stanoví cíle:

- pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů,
- ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha,
- pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb, a
- pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.
- dále obsahují souhrny programů opatření k dosažení uvedených cílů a stanoví strategii jejich financování.

Plány dílčích povodí

- stanoví návrhy programů opatření, které jsou nutné k dosažení cílů pro dané dílčí povodí na základě zjištěného stavu povrchových a podzemních vod,
- hodnocení povodňových rizik, potřeb užívání vodních zdrojů, a časový plán jejich uskutečnění.

Ministerstvo zemědělství stanoví vyhláškou vymezení jednotlivých částí mezinárodních oblastí povodí na území České republiky, jednotlivých dílčích povodí podle a přiřazených hydrogeologických rajonů, a dále, do kterých správních obvodů krajů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností a do územní působnosti kterých správců povodí spadají.

Národní plány povodí pořizuje Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady. Národní plány povodí schvaluje vláda.

Plány pro zvládání povodňových rizik pořizuje Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady. Plány pro zvládání povodňových rizik schvaluje vláda.

Národní plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik jsou začleněny do mezinárodních plánů.

Plány dílčích povodí pořizují správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady. Plány dílčích povodí schvalují podle své územní působnosti kraje.

Zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik (§ 25)

Plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik se zpracovávají ve třech etapách, které představují:

a) přípravné práce, které musí obsahovat

   1. předběžné vyhodnocení povodňových rizik a vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem, které se musí zveřejnit a zpřístupnit veřejnosti k připomínkám, a to nejméně 4 roky před začátkem období, kterého se budou plány pro zvládání povodňových rizik týkat,
   2. časový plán a program prací pro zpracování plánů povodí, který se musí zveřejnit a zpřístupnit uživatelům vody a veřejnosti k připomínkám, a to nejméně 3 roky před začátkem období, kterého se budou plány povodí týkat,
   3. analýzu všeobecných a vodohospodářských charakteristik povodí, zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod, mapy povodňového nebezpečí a mapy povodňových rizik pro oblasti vymezené podle bodu 1,

ekonomickou analýzu užívání vody, a na jejich základě zpracovaný předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami zjištěných v povodí, včetně uvedení umělých vodních útvarů, určení silně ovlivněných vodních útvarů a jeho zdůvodnění a návrhů zvláštních cílů ochrany vod, který se musí zveřejnit a zpřístupnit uživatelům vody a veřejnosti k připomínkám, a to nejméně 2 roky před začátkem období, kterého se budou plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik týkat,

b) zpracování návrhů plánů povodí a návrhů plánů pro zvládání povodňových rizik, které musí být zpracovány podle výsledků přípravných prací a obsahovat programy opatření k dosažení cílů podle § 24 odst. 4, zveřejněny a zpřístupněny uživatelům vody a veřejnosti k připomínkám nejméně 1 rok před začátkem období, kterého se budou plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik týkat,

c) zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik upravených podle vyhodnocení konzultací s uživateli vody a veřejností.

Plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik se přezkoumávají a aktualizují každých 6 let ode dne jejich schválení. Národní plány povodí vydává Ministerstvo zemědělství jako opatření obecné povahy. Plány pro zvládání povodňových rizik vydává Ministerstvo životního prostředí jako opatření obecné povahy.

Programy opatření (§ 26)

Programy opatření jsou hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. Opatření přijatá k dosažení cílů ochrany vod v programu opatření je nutno uskutečnit do 3 let od schválení plánů povodí.

Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod musí obsahovat základní opatření, a tam, kde je to nutné, i doplňková opatření. Vymezení obsahu základních a doplňkových opatření a postupy při zavádění opatření, včetně vytýčení přísnějších cílů ochrany vod a dodatečných opatření stanoví vyhláškou Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Opatření přijatá v plánech pro zvládání povodňových rizik nesmí svým rozsahem a dopadem významně zvyšovat povodňová rizika po proudu či proti proudu vodního toku, pokud taková opatření nebyla koordinována a dohodnuta v rámci částí mezinárodních oblastí povodí na území České republiky nebo v rámci mezinárodních oblastí povodí.

Pokud zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod podle § 21 nebo jiné údaje naznačují, že cíle ochrany vod stanovené pro příslušný vodní útvar podle § 23a odst. 3 až 6 nebudou pravděpodobně dosaženy, musí být splněny podmínky uvedené v ust. § 26 odst. 4 vodního zákona.

Uskutečnění opatření nesmí vést ke zhoršení znečištění pobřežních vod a moří nebo ke zvýšení znečištění povrchových vod. Tento požadavek se neuplatní, pokud by jeho důsledkem bylo zvýšené znečištění životního prostředí jako celku.

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a krajskými úřady předkládá každé 3 roky vládě souhrnnou zprávu o plnění programů opatření a o stavu povrchových a podzemních vod a hospodaření s vodami v oblastech povodí.

8) Povrchové vody určené ke koupání a podpora života ryb Územní ochrana vod

(chráněné oblasti přirozené akumulace vod a omezení činnosti v nich, citlivé a zranitelné oblasti a omezení nakládání s vodami v nich)

Povrchové vody využívané ke koupání (§ 34)
Povrchové vody využívané ke koupání osob pro vyhovující jakost vody, které obvykle používá ke koupání větší počet osob,

- stanoví Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.
- Koupání v nich je povoleno, pokud jakost vody odpovídá požadavkům stanoveným zvláštním právním předpisem (258/2000 Sb.).

Ukazatele a hodnoty přípustného znečištění vod pro účely povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových, a program snížení znečištění těchto vod k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod stanoví vláda nařízením.

Pokud povrchové vody uvedené ve vyhlášce přestanou odpovídat požadavkům na jakost vody pro koupání, uloží nebo přijme vodoprávní úřad k nápravě tohoto stavu odpovídající opatření po projednání s orgány ochrany veřejného zdraví a správcem povodí.

Podpora života ryb (§ 35)

Povrchové vody, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů, s rozdělením na vody lososové a kaprové, ukazatele a hodnoty přípustného znečištění těchto vod, způsob zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod a program snížení znečištění těchto vod k dosažení hodnot přípustného znečištění těchto vod, stanoví vláda nařízením.

U vodárenských nebo jiných vodních nádrží nebo na úsecích vodních toků může vodoprávní úřad uložit jejich vlastníkovi, správci vodního toku a uživateli rybářského revíru též způsob rybářského obhospodařování.

Vypouštět ryby a ostatní vodní živočichy nepůvodních, geneticky nevhodných a neprověřených populací přirozených druhů do vodních toků a vodních nádrží bez souhlasu příslušného vodoprávního úřadu, je zakázáno.

Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (§ 28)

- Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod,
- vyhlašuje vláda nařízením

V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se v rozsahu stanoveném nařízením vlády zakazuje:

a) zmenšovat rozsah lesních pozemků,
b) odvodňovat lesní pozemky,
c) odvodňovat zemědělské pozemky,
d) těžit rašelinu,
e) těžit nerosty povrchovým způsobem nebo provádět jiné zemní práce, které by vedly k odkrytí souvislé hladiny podzemních vod,
f) těžit a zpracovávat radioaktivní suroviny,
g) ukládat radioaktivní odpady
h) ukládat oxid uhličitý do hydrogeologických struktur.

Ministerstvo životního prostředí může po předchozím souhlasu vlády povolit výjimku z uvedených zákazů.

Pokud zákazem vznikne vlastníkovi pozemku škoda, má nárok na její úhradu.

Území chráněná pro akumulaci povrchových vod (§ 28a)
Plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod pro snížení nepříznivých účinků povodní a sucha lze k jejich územní ochraně před jinými aktivitami vymezit v Politice územního rozvoje a v územně plánovací dokumentaci.

V těchto územích lze měnit dosavadní využití, umisťovat stavby a provádět další činnosti pouze v případě, že neznemožní nebo podstatně neztíží jejich budoucí využití pro akumulaci povrchových vod.

Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území pořídí Ministerstvo zemědělství v dohodě s Ministerstvem životního prostředí.

Generel je podkladem pro návrh politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace.

Citlivé oblasti (§ 32)
Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod:

- v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

Citlivé oblasti vymezí vláda nařízením. Vymezení citlivých oblastí podléhá přezkoumání v pravidelných intervalech nepřesahujících 4 roky. Pro citlivé oblasti a pro vypouštění odpadních vod do povrchových vod ovlivňujících jakost vody v citlivých oblastech stanoví vláda nařízením ukazatele přípustného znečištění odpadních vod a jejich hodnoty.

Zranitelné oblasti (§ 33)
Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují:

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Vláda nařízením stanoví zranitelné oblasti a v nich upraví:

- používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv,
- střídání plodin a
- provádění protierozních opatření (dále jen „akční program“).

Akční program a vymezení zranitelných oblastí podléhají přezkoumání a případným úpravám v intervalech nepřesahujících 4 roky. Přezkoumání se provádí na základě vyhodnocení účinnosti opatření vyplývajících z přijatého akčního programu.

9) Podzemní vody
(pojem podzemních vod, jejich přednostní využití k určitým účelům, ochrana pitné vody, náhrada škody při omezení, ztrátě možností jejich odběru nebo zhoršení jakosti podzemní vody ve vodním zdroji)

Podzemní vody: (§ 2)
- jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami;

za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními drenážními systémy a vody ve studních.

Podzemní vody (§ 29)
Zdroje podzemních vod
- jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem,
- k jiným účelům může vodoprávní úřad povolit použití podzemní vody, jen není-li to na úkor uspokojování uvedených potřeb.

Osoba, která způsobí při provozní činnosti ztrátu podzemní vody nebo podstatné snížení možnosti odběru ve zdroji podzemních vod, popřípadě zhoršení jakosti vody v něm,
- je povinna nahradit škodu, která tím vznikla tomu, kdo má povoleno odebírat podzemní vodu z tohoto vodního zdroje,
- dále je povinna provést podle místních podmínek potřebná opatření k obnovení původního stavu.

Náhrada
- spočívá v opatření náhradního zdroje vody.
- Není-li to možné nebo účelné, je povinna poskytnout jednorázovou náhradu odpovídající snížení hodnoty tohoto nemovitého majetku, s jehož užíváním je povolení spojeno.
- Ve sporech o náhradu škody nebo o její výši rozhoduje soud. Tím nejsou dotčeny obecné předpisy o náhradě škody.

Vlastník pozemku, který při jiné činnosti než při geologických pracích na něm zjistí výskyt podzemních vod v neobvyklém množství (např. v takovém množství, které si vyžádá změnu technologie zakládání stavby nebo si vynutí upuštění od realizace stavby na tomto staveništi apod.) nebo zjistí výskyt podzemních vod s napjatou hladinou (artézské vody), je povinen tuto skutečnost ohlásit příslušnému vodoprávnímu úřadu k zjištění vydatnosti zdroje podzemní vody.

Nakládání s podzemními vodami vyžaduje povolení vodoprávního úřadu podle § 8 odst. 1 písm. b) vodního zákona (až na výjimky stanovené zákonem § 8 odst. 3) vždy.
Obecné nakládání s vodami, bez povolení vodoprávního úřadu, připouští vodní zákon pouze v případě povrchových vod za podmínek uvedených v ustanovení § 6 vodního zákona.

<u>Ochrana pitné vody</u>

Ochranná pásma (§ 30)
- k ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m^3 za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je uvedeno v první

větě. Vodoprávní úřad může ze závažných důvodů ochranné pásmo změnit, popřípadě je zrušit. Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

Zranitelné oblasti (§ 33)

- zranitelné oblasti jsou kromě jiného území, kde se vyskytují povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout
- vláda nařízením stanoví zranitelné oblasti a v nich upraví používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (dále jen "akční program"). Akční program a vymezení zranitelných oblastí podléhají přezkoumání a případným úpravám v intervalech nepřesahujících 4 roky. Přezkoumání se provádí na základě vyhodnocení účinnosti opatření vyplývajících z přijatého akčního programu.

10) Kvantitativní ochrana vod
(minimální zůstatkový průtok, minimální hladiny podzemních vod, příslušná povolení k nakládání s vodami)

Minimální zůstatkový průtok (§ 36)
- je průtok povrchových vod, který ještě umožňuje obecné nakládání s povrchovými vodami a ekologické funkce vodního toku,
- stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami,
- při jeho stanovení přihlíží vodoprávní úřad k podmínkám vodního toku, charakteru nakládání s vodami a vychází z opatření k dosažení cílů ochrany vod přijatých v plánu povodí podle § 26
- vodoprávní úřad stanoví místo a způsob měření minimálního zůstatkového průtoku a četnost předkládání výsledků těchto měření.

Způsob a kritéria stanovení minimálního zůstatkového průtoku stanoví vláda nařízením.

Minimální hladina podzemních vod (§ 37)
- je hladina, která ještě umožňuje udržitelné užívání vodních zdrojů a která zajistí dosažení dobrého ekologického stavu souvisejících útvarů povrchových vod a vyloučí významné poškození suchozemských ekosystémů,
- minimální hladinu podzemních vod stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami, pokud toto nakládání může mít za následek podstatné snížení hladiny podzemních vod,
- vodoprávní úřad přitom vychází z plánů povodí a metodického pokynu vydaného Ministerstvem životního prostředí a přihlédne ke zjištěnému stavu povrchových a podzemních vod, zejména k výsledkům vodní bilance v daném hydrogeologickém rajonu.

Vodoprávní úřad může uložit oprávněnému povinnost předložit návrh jímacího řádu ke schválení, popřípadě povinnost hladinu podzemních vod pravidelně měřit, dále způsob měření a povinnost podávat příslušnému správci povodí zprávy o výsledcích měření.

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (§ 8)
Povolení k nakládání s povrchovými vodami je třeba k:
- odběru,
- vzdouvání, popřípadě akumulaci,
- využívání energetického potenciálu,
- užívání pro chov ryb, vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
- k jinému nakládání s nimi,

Povolení k nakládání s podzemními vodami je třeba k:
- odběru,
- akumulaci,
- čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
- umělému obohacování podzemních zdrojů povrchovou vodou,
- k jinému nakládání s nimi.

11) Správa vodních toků
(pojem vodní tok, správci vodních toků, a jejich činnosti)

Vodní toky (§ 43)
Vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých.
Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.
V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody. Ustanovení zvláštního zákona týkající se hrazení bystřin nejsou dotčena.

Vodní toky se dělí na:
- významné vodní toky
- a drobné vodní toky.

Seznam významných vodních toků stanoví Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vyhláškou.
Vodní toky jsou předmětem správy.

Správa vodních toků (§ 47)
Správou vodních toků se rozumí povinnost:
- sledovat stav koryt vodních toků a pobřežních pozemků z hlediska funkcí vodního toku,
- pečovat o koryta vodních toků, udržovat břehové porosty na pozemcích koryt vodních toků nebo na pozemcích s nimi sousedících v šířce podle § 49 odst. 2 tak, aby se nestaly překážkou znemožňující plynulý odtok vody při povodni, s přihlédnutím k tomu, aby jejich druhová skladba co nejvíce odpovídala přírodním podmínkám daného místa; to neplatí, jde-li o pozemky určené k plnění funkcí lesa,
- provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla v korytech vodních toků nezbytná k zabezpečení funkcí vodního toku, popřípadě vodnímu toku převážně sloužící, která správci vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu,
- připravovat a zajišťovat úpravy koryt vodních toků, pokud slouží k zajištění funkcí vodního toku,
- vytvářet podmínky umožňující oprávněná nakládání s vodami související s vodním tokem; při mimořádných situacích na vodním toku jen pokud to umožňují hydrologické podmínky a stav vodního toku,
- oznamovat příslušnému vodoprávnímu úřadu závažné závady, které zjistí ve vodním toku a jeho korytě, způsobené přírodními nebo jinými vlivy; současně navrhovat opatření k nápravě, obnovovat přirozená koryta vodních toků, zejména ve zvlášť chráněných územích a v územních systémech ekologické stability,
- spolupracovat při zneškodňování havárií na vodních tocích,
- navrhovat opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností vedoucí k obnovení přirozených koryt vodních toků.

Způsob provádění činností spojených s výkonem správy vodních toků stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou.

Správa významných vodních toků zahrnuje tyto další povinnosti:
- provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla na významných vodních tocích zajišťující oprávněná nakládání s povrchovými vodami, která správci významných vodních toků vlastní, případně je užívají z jiného právního důvodu,
- udržovat splavnost využívaných dopravně významných vodních cest včetně rozrušování ledových celin ve veřejných přístavech stanovených vyhláškou a označovat a vytyčovat plavební dráhu na vodních cestách;
- udržovat v řádném stavu a provozovat i cizí vodní díla na vodních tocích

- řídit a ovlivňovat podle komplexního manipulačního řádu hospodaření s vodami v soustavě vodních nádrží,
- podávat podněty ke zpracování, úpravám a ke koordinaci manipulačních řádů vodních děl jiných vlastníků,
- spolupracovat při zneškodňování havárií v povodí, pokud mohou ohrozit jakost vody ve významných vodních tocích,
- předložit vodoprávnímu úřadu na jeho výzvu ke schválení návrh komplexního manipulačního řádu,
- spolupracovat se správci drobných vodních toků při řešení úkolů týkajících se vodních toků v celé oblasti povodí.

Správa vodních toků podle odstavců 2 a 4 musí být vykonávána tak, aby nepříznivý dopad na vodní a vodu vázané ekosystémy byl co nejmenší, a s ohledem na dosažení dobrého stavu vod podle § 23a odst. 1 písm. a) bodů 2 a 3.

Správci vodních toků (§ 48)

Správu významných vodních toků zajišťují právnické osoby („správci povodí“) zřízené podle zvláštního zákona (konkr. – státní podniky Povodí Labe, Povodí Vltavy, Povodí Moravy, Povodí Odry a Povodí Ohře), správu drobných vodních toků nebo jejich ucelených úseků vykonávají:

- obce, jejichž územím drobné vodní toky protékají, nebo fyzické nebo právnické osoby, jimž drobné vodní toky slouží nebo s jejichž činností souvisejí, na základě určení Ministerstvem zemědělství (o určení správcem a zrušení správcem drobného vodního toku rozhoduje Ministerstvo zemědělství na základě podané žádosti)
- organizační složky státu nebo státní podniky, jejichž předmětem podnikání nebo předmětem činnosti je správa drobných vodních toků na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství
- na území vojenských újezdů zajišťuje správu drobných vodních toků Ministerstvo obrany
- na území národních parků zajišťují správu drobných vodních toků Správy národních parků

Na drobných vodních tocích, ke kterým nebyl určen správce drobného vodního toku, vykonává jejich správu správce vodního toku, jehož je drobný vodní tok přítokem, a to až do doby, než bude správce určen.

Správci vodních toků jsou oprávněni užívat pozemky sousedící s vodními toky a provádět na nich činnosti, které jsou nezbytné k zajištění správy vodních toků (§ 49). Způsobí-li správce vodního toku při výkonu oprávnění podle vodního zákona škodu, je povinen ji nahradit.

12) Vodní toky (koryta vodních toků a povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se koryta vodních toků nacházejí)

Vodní toky (§ 43)
Vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých.
Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky. V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody.

Koryta vodních toků (§ 44)
Protéká-li vodní tok po pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku tento pozemek.
Protéká-li vodní tok po pozemku, který není evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku část pozemku zahrnující dno a břehy koryta až po břehovou čáru určenou hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.
Přirozeným korytem vodního toku je koryto nebo jeho část, které vzniklo přirozeným působením tekoucích povrchových vod a dalších přírodních faktorů nebo provedením opatření k nápravě zásahů způsobených lidskou činností a které může měnit svůj směr, podélný sklon a příčný profil.
V pochybnostech o hranici koryta vodního toku nebo o tom, zda se jedná o přirozené koryto vodního toku, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

Změny koryta vodního toku (§ 45)
Opustí-li vodní tok vlivem přírodních sil při povodni své přirozené koryto a vznikne-li tím koryto nové, mohou vlastníci pozemků, správce vodního toku, jakož i oprávnění k nakládání s vodami, kteří jsou dotčeni novým stavem, žádat jednotlivě nebo společně vodoprávní úřad o povolení vrátit vodní tok na svůj náklad do původního koryta.
Stát může žadatelům, kteří obdrží povolení, na obnovu koryta vodního toku po povodni přispět.
Neobnoví-li se původní stav, stát vykoupí pozemek původního nebo nového koryta vodního toku, jestliže mu tento pozemek vlastník dotčeného pozemku nabídne. Toto neplatí pro dotčené pozemky ve vlastnictví obcí.
Neobnoví-li se původní stav z důvodu, že vodoprávní úřad obnovu ve veřejném zájmu nepovolí, platí pro vlastníky dotčených pozemků možnost odškodnění podle odstavce 2 a ostatním oprávněným k nakládání s vodami, dotčeným tímto rozhodnutím, náleží přiměřená náhrada.
Právo na obnovu a odškodnění zaniká po třech letech od roku, v němž došlo ke změně.

Ochrana vodních toků a jejich koryt (§ 46)
Je zakázáno:
- měnit směr, podélný sklon a příčný profil koryta vodního toku,
- poškozovat břehy,
- těžit z koryt vodních toků zeminu, písek nebo nerosty
- a ukládat do vodních toků předměty, kterými by mohlo dojít k ohrožení plynulosti odtoku vod, zdraví nebo bezpečnosti,
- jakož i ukládat takové předměty na místech, z nichž by mohly být splaveny do vod.

Ustanovení předchozího odstavce se nevztahuje na případy, kdy se činnosti v něm uvedené provádějí v souladu s tímto zákonem.

Povinnosti vlastníků pozemků, na nichž se nacházejí koryta vodních toků (§ 50)

- strpět na svém pozemku břehové porosty, jakož i obecné nakládání s vodami ve vodním toku,
- udržovat břehy koryta vodního toku ve stavu potřebném k zajištění neškodného odtoku vody, odstraňovat překážky a cizorodé předměty ve vodním toku, s výjimkou nánosů, pokud tyto činnosti neznamenají vynaložení zvláštních nákladů, zvláštní odbornou způsobilost nebo použití speciální techniky,
- strpět na svém pozemku vodní díla umístěná v korytě vodního toku, vybudovaná před účinností tohoto zákona,
- ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě vodního toku,
- strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, například plavebních znaků apod.,
- umožnit vodoprávnímu úřadu, ČIŽP, jakož i správci vodního toku výkon jejich oprávnění,
- strpět po nich průchod osob podél vodních toků; výjimku z této povinnosti může povolit vodoprávní úřad po projednání s příslušným správcem vodního toku; to neplatí na pozemcích v zastavěném území a na oplocených pozemcích,
- strpět na svém pozemku přirozené koryto vodního toku.

Povinnosti vlastníků pozemků sousedících s koryty vodních toků (§ 51)
- umožnit správci vodního toku výkon jeho oprávnění,
- strpět na svém pozemku bez náhrady umístění zařízení ke sledování stavu povrchových a podzemních vod a ekologických funkcí vodního toku, umístění plavebních znaků apod.,
- strpět, po předchozím projednání s nimi, po nich průchod osob; to neplatí na pozemcích v zastavěném území a na oplocených pozemcích,
- strpět na svém pozemku přirozené koryto vodního toku.

Vodoprávní úřad může vlastníkům pozemků sousedících s koryty vodních toků zakázat kácet stromy a keře zabezpečující stabilitu koryta vodního toku.
Pokud výkonem těchto oprávnění vznikne vlastníkovi pozemku škoda, má nárok na její náhradu.

13) Správa povodí
(definice pojmu povodí, správa povodí, dotčené subjekty, činnost správců povodí)

Povodí (§ 2 odst. 10)

Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do moře v jediném vyústění, ústí nebo deltě vodního toku.

Dílčí povodí (§ 2 odst. 11)

Dílčí povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků a případně i jezer do určitého místa vodního toku (obvykle jezero nebo soutok řek).

Území České republiky náleží do třech mezinárodních oblastí povodí:
- mezinárodní oblasti povodí Labe,
- mezinárodní oblasti povodí Odry
- mezinárodní oblasti povodí Dunaje.

SPRÁVA POVODÍ (§ 54)
je správa významných vodních toků (§ 47 odst. 4), některé činnosti spojené se zjišťováním a hodnocením stavu povrchových a podzemních vod v dané oblasti povodí (§ 21) a další činnosti, které vykonávají správci povodí podle tohoto zákona.

Správa povodí není výkonem státní správy a správci povodí nejsou orgány státní správy.

Správu povodí vykonávají správci povodí (právnické osoby zřízené podle zvláštního zákona – státní podniky Povodí Labe, Povodí Vltavy, Povodí Moravy, Povodí Odry a Povodí Ohře).

Správci povodí
Poskytují pro činnost vodoprávních úřadů, na jejich žádost, technické, ekonomické a jiné údaje, pokud je mají k dispozici.
V rámci své činnosti podávají podněty, návrhy a vyjádření vodoprávním úřadům a jiným správním úřadům z hlediska zájmů daných příslušnými plány v oblasti vod a§ú z hlediska dalších zájmů sledovaných zákonem, zejména ve věcech ochrany vodních poměrů, ochrany vod, hospodárného využívání vodních zdrojů, minimálních zůstatkových průtoků vodních toků, minimálních hladin podzemních vod a při přechodném nedostatku vody.
Dále poskytují stanoviska správců povodí zejména pro vydání povolení k nakládání s vodami [§ 8 odst. 1 písm. a) až c)], pro vydání povolení k některým vybraným činnostem [§ 14 odst. 1 písm. a) až c)], pro vydání stavebního povolení k vodním dílům (§ 15), k ohlášení vodních děl (§ 15a), pro udělení souhlasu (§ 17) a pro vydání vyjádření (§ 18) nebo závazných stanovisek (§ 104 odst. 9), ve kterých posuzují soulad záměrů umístit, provést, změnit nebo odstranit stavbu, zařízení nebo provádět jiné činnosti s výše uvedenými zájmy, pokud by takové záměry mohly ovlivnit vodní poměry, energetický potenciál, popřípadě jakost nebo množství povrchových nebo podzemních vod.
Spolupracují se správci drobných vodních toků a pověřenými odbornými subjekty při řešení úkolů týkajících se celé oblasti povodí.
Evidují v rámci příslušné oblasti povodí snižování retenčních schopností záplavových území vlivem změn v území, zejména realizací staveb na ochranu před povodněmi, a při výkonu svých kompetencí navrhují příslušným orgánům způsob kompenzace případných negativních vlivů změn v území na retenční schopnost záplavových území.

Správci povodí jsou dále správci významných vodních toků na základě vyhlášky a správci drobných vodních toků na základě určení Ministerstvem zemědělství (§ 48).

14) Vodní díla a vodohospodářské úpravy
(pojem, jejich ochrana a povinnosti vlastníků vodních děl)

Vodní díla (§ 55)
Vodní díla jsou stavby, které slouží:
- ke vzdouvání a zadržování vod,
- umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod,
- k ochraně a užívání vod,
- k nakládání s vodami,
- ochraně před škodlivými účinky vod,
- k úpravě vodních poměrů
- nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména
  - přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
  - stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků,
  - stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,
  - stavby na ochranu před povodněmi,
  - stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků,
  - stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,
  - stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu,
  - stavby odkališť,
  - stavby sloužící k pozorování stavu povrchových nebo podzemních vod,
  - studny,
  - stavby k hrazení bystřin a strží, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,
  - jiné stavby potřebné k nakládání s vodami povolovanému podle § 8.

Vodohospodářské úpravy jsou zemní práce a změny terénu v přirozených korytech vodních toků a na pozemcích sousedících s nimi, jimiž se podstatně mění přirozená koryta vodních toků a které jsou nezbytné k zajištění funkcí vodních toků.

Za vodní díla se podle tohoto zákona nepovažují zejména:
- jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na pozemcích nebo stavbách k zachycení vody a k jejich ochraně před škodlivými účinky povrchových nebo podzemních vod,
- vodohospodářské úpravy, terénní úpravy
- bezodtokové jímky včetně přítokového potrubí,
- vnitřní vodovody a vnitřní kanalizace,
- vodovodní a kanalizační přípojky,
- průzkumné hydrogeologické vrty, pokud neslouží k odběru podzemní vody,
- další zařízení vybudovaná v rámci geologických prací
- a vrty k využívání energetického potenciálu podzemních vod, pokud nedochází k čerpání nebo odběru podzemních vod.

V pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.

Ochrana vodních děl (§ 58)
Je zakázáno poškozovat vodní díla a jejich funkce.
Zejména je zakázáno:
- na ochranných hrázích vysazovat dřeviny, jezdit po nich vozidly, pokud se nejedná o údržbu, s výjimkou míst k tomu určených,
- poškozovat vodočty, vodoměry, cejchy, vodní značky, značky velkých vod a jiná zařízení sloužící k plnění úkolů stanovených tímto zákonem.

Vodoprávní úřad může na návrh vlastníka vodního díla v zájmu jeho ochrany opatřením obecné povahy stanovit ochranná pásma podél něho a zakázat nebo omezit na nich podle povahy vodního díla umísťování a provádění některých staveb nebo činností.
Vlastníci pozemků a staveb v ochranném pásmu mají vůči vlastníkovi vodního díla nárok na náhradu majetkové újmy, která jim uvedeným zákazem nebo omezením vznikne.
Nedojde-li mezi vlastníkem pozemků a staveb v ochranném pásmu a vlastníkem vodního díla k dohodě o výši náhrady, rozhodne o její výši soud.

Povinnosti vlastníků vodních děl (§ 59)
Vlastník vodního díla je povinen:

- dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní řád a schválený manipulační řád, neprodleně oznamovat vodoprávnímu úřadu změny mající vliv na obsah manipulačního řádu a předkládat vodoprávnímu úřadu ke schválení návrh na úpravu manipulačního řádu tak, aby byl v souladu s komplexním manipulačním řádem podle § 47 odst. 4 písm. g); náležitosti manipulačních a provozních řádů stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou,
- udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů,
- provádět na vlastní náklad u vodního díla technickobezpečnostní dohled, pokud tomuto dohledu vodní dílo podléhá,
- provádět na svůj náklad opatření, která mu vodoprávní úřad uloží k odstranění závad zjištěných na vodním díle, zejména při vodoprávním dozoru,
- dbát pokynů správce vodního toku v případě mimořádných situací na dotčeném vodním toku,
- odstraňovat předměty a hmoty zachycené či ulpělé na vodních dílech a nakládat s nimi podle zvláštního zákona,
- osadit na vodním díle cejch, vodní značku nebo vodočet, umožnit průběžný přenos dat o průtocích ve vodním toku nebo zajistit zvláštní úpravu přelivu nebo výpusti podle rozhodnutí vodoprávního úřadu,
- osadit na vodním díle plavební znaky,
- u vodního díla sloužícího ke vzdouvání vody ve vodním toku udržovat na vlastní náklad v řádném stavu dno a břehy v oblasti vzdutí a starat se v něm o plynulý průtok vody, zejména odstraňovat nánosy a překážky, a je-li to technicky možné a ekonomicky únosné, vytvářet podmínky pro migraci vodních živočichů, nejde-li o stavby,
- odstraňovat náletové dřeviny z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody; na tyto povinnosti se s výjimkou ochrany památných stromů, zvláště chráněných druhů rostlin, zvláště chráněných živočichů a volně žijících ptáků, nevztahuje zákon o ochraně přírody a krajiny. Před jejich odstraněním, není-li nebezpečí z prodlení, je vlastník vodního díla povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody,
- provádět jedenkrát za dva roky prostřednictvím osoby odborně způsobilé pověřené Ministerstvem životního prostředí technické revize vodního díla ohlášeného podle § 15a a výsledky těchto revizí předávat do 31. prosince příslušného roku vodoprávnímu úřadu. Vlastník vodního díla je povinen odstranit zjištěné závady ve lhůtě do 60 dnů od provedení revize.

Vodoprávní úřad může uložit vlastníkovi vodního díla zpracovat a předložit mu ke schválení manipulační řád vodního díla; může též stanovit podmínky, za kterých rozhodnutí o schválení vydá, a lhůtu k předložení nebo k předloženému manipulačnímu řádu uložit provést doplnění nebo jiné úpravy. Dále může uložit provést změnu schváleného manipulačního řádu vodního díla a jeho předložení ke schválení. Manipulační řád schvaluje vodoprávní úřad na časově omezenou dobu.
Ve výjimečných případech může vodoprávní úřad uložit nebo povolit vlastníkovi vodního díla

mimořádnou manipulaci na vodním díle nad rámec schváleného manipulačního řádu. V takovém případě nevzniká vlastníkovi vodního díla povinnost náhrady oprávněnému k nakládání s vodami v tomto díle za to, že nemůže nakládat s vodami v maximálním povoleném množství a s určitými vlastnostmi.

Vyžaduje-li to veřejný zájem, a jestliže ten, kdo je k tomu povinen, tyto povinnosti řádně neplní a nezjednal-li nápravu ve stanovené lhůtě, vodoprávní úřad může rozhodnout, že jiná osoba přejímá na dobu nezbytné potřeby provoz nebo údržbu vodních děl. Tento provoz a údržbu obstarává určená osoba na náklady toho, kdo byl povinen tyto povinnosti plnit; není-li taková osoba, nese tyto náklady stát.

15) Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly
(pojem TBD, povinnosti vlastníků vodních děl)

Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly (§ 61)

- uvedeným dohledem se rozumí zjišťování technického stavu vodního díla ke vzdouvání nebo zadržování vody, a to z hlediska bezpečnosti a stability a možných příčin jejich poruch.

Provádí se zejména:

- pozorováním a prohlídkami vodního díla,
- měřením jejích deformací,
- sledováním průsaku vod,
- jakož i hodnocením výsledků všech pozorování a měření ve vztahu k předem určeným mezním nebo kritickým hodnotám.

Součástí technickobezpečnostního dohledu je i vypracování návrhů opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Z hlediska technickobezpečnostního dohledu se vodní díla rozdělují do I. až IV. kategorie podle:

- rizika ohrožení lidských životů,
- možných škod na majetku v přilehlém území
- a ztrát z omezení funkcí a užitků ve veřejném zájmu.

Ministerstvo zemědělství stanoví vyhláškou:

- vymezení vodních děl podléhajících TBD,
- stanovení kritérií a postupu pro zařazení vodních děl do kategorií,
- rozsah a četnost provádění technickobezpečnostního dohledu u jednotlivých kategorií vodních děl a v jednotlivých etapách jejich přípravy, výstavby, rekonstrukce nebo provozu
- a náležitosti programu technickobezpečnostního dohledu.

Žadatel o povolení nového nebo změny dokončeného vodního díla vymezeného vyhláškou je povinen k žádosti o povolení předložit posudek pro zařazení vodního díla do kategorie s návrhem podmínek provádění technickobezpečnostního dohledu, který zpracovává odborně způsobilá osoba.
O povinnosti zajistit na vodním díle TBD, o jeho rozsahu, případně o podmínkách jeho provádění a o zařazení vodního díla do kategorie I. až IV., rozhodne vodoprávní úřad s přihlédnutím k posudku podle předchozího odstavce zpravidla v rámci povolení stavby nebo jejích změn. Vydání tohoto rozhodnutí si může vyhradit u vodních děl přesahujících svým dopadem podle odstavce 2 území příslušného vodoprávního úřadu krajský úřad, v případě dopadu podle odstavce 2 přesahujícího území kraje Ministerstvo zemědělství.
Vodoprávní úřad:

- může rozhodnout o změně kategorie vodního díla, rozsahu TBD, popřípadě podmínek jeho zajišťování, pokud se významně změní podmínky, za nichž bylo předchozí rozhodnutí vydáno,
- předává informace o zařazení vodního díla do I. až III. kategorie nebo o změně zařazení do příslušné kategorie Ministerstvu zemědělství.

Souhrnnou evidenci zařazení vodních děl do I. až III. kategorie vede Ministerstvo zemědělství.

Provádět TBD nad vodními díly I. až III. kategorie, zpracovávat posudky pro zařazení vodních děl do I. až IV. kategorie z hlediska TBD a zpracovávat program TBD může jen odborně způsobilá osoba pověřená Ministerstvem zemědělství (dále jen „pověřená osoba“).
Je-li taková osoba vlastníkem vodního díla I. nebo II. kategorie, nesmí na něm vykonávat TBD sama a zpracovávat pro něj program TBD.

Pověření k výkonu činností podle odst. 9 věty první lze udělit pouze osobě, která má odborné, personální a materiální vybavení a splňuje předpoklady pro kvalifikovaný výkon těchto činností.

Povinnosti vlastníků a stavebníků vodních děl při technickobezpečnostním dohledu (§ 62)
TBD je povinen zajišťovat na svůj náklad vlastník, případně stavebník vodního díla, a to v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství podle § 61 odst. 3.
Vodoprávní úřad může rozhodnutím stanovit další povinnosti k provádění tohoto dohledu.
U vodních děl zařazených do I. až III. kategorie je povinen jejich vlastník, popřípadě stavebník zajistit TBD prostřednictvím pověřené osoby a účastnit se jeho provádění v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva zemědělství.
U vodních děl III. kategorie může TBD provádět vlastník nebo stavebník sám, pokud je pověřenou osobou.
U vodních děl IV. kategorie může TBD provádět vlastník, případně stavebník sám.

Při provádění TBD je vlastník, případně stavebník vodního díla zařazeného do I. až IV. kategorie povinen

- určit fyzickou osobu odpovědnou za TBD a oznámit její jméno, příjmení, adresu bydliště, popřípadě pracoviště a číslo telefonu příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodních děl IV. kategorie se za osobu odpovědnou za TBD považuje vlastník vodního díla, pokud neurčil jinou osobu,
- přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla, a to u staveb I. kategorie jedenkrát ročně, u staveb II. kategorie jedenkrát za 2 roky, u staveb III. kategorie jedenkrát za 4 roky a u staveb IV. kategorie jedenkrát za 10 let,
- u vodních děl I. až III. kategorie předkládat zprávy o výsledcích TBD v termínech podle písmene b) nebo, nastaly-li mimořádné okolnosti dotýkající se bezpečnosti vodního díla, příslušnému vodoprávnímu úřadu; u vodních děl IV. kategorie předkládat zprávu o prohlídce v termínech podle písmene b),
- u vodních děl I. až III. kategorie předat vodoprávnímu úřadu program TBD nebo jeho změnu.

16) Ochrana před povodněmi
(pojem povodně, záplavová území a omezení v nich, stupně povodňové aktivity, povodňové plány)

Ochrana před povodněmi (§ 63)
- činnosti a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území.
Zajišťuje se systematickou prevencí a operativními opatřeními.
Operativní opatření jsou zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizového stavu podle krizových plánů.
K zajištění ochrany před povodněmi je každý povinen:
- umožnit vstup, případně vjezd na své pozemky, popřípadě stavby těm, kteří řídí, koordinují a provádějí zabezpečovací a záchranné práce,
- přispět na příkaz povodňových orgánů osobní a věcnou pomocí k ochraně životů a majetku před povodněmi
- a řídit se příkazy povodňových orgánů.

Pokud při této činnosti vznikla vlastníkovi pozemku nebo stavby škoda, má nárok na její náhradu.

Povodně (§ 64)
- přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody.
Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.
Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň).
Začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity (§ 70), končí odvoláním třetího stupně povodňové aktivity, není-li v době odvolání třetího stupně povodňové aktivity vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity. V tom případě končí povodeň odvoláním druhého stupně povodňové aktivity.
Povodní je rovněž situace uvedená v odstavci 1, při níž nebyl vyhlášen druhý nebo třetí stupeň povodňové aktivity, ale stav nebo průtok vody v příslušném profilu nebo srážka dosáhla směrodatné úrovně pro některý z těchto stupňů povodňové aktivity podle povodňového plánu příslušného územního celku.
Pochybnosti o tom, zda v určitém území a v určitém čase byla povodeň, rozhoduje, je-li splněna některá z těchto podmínek, vodoprávní úřad.

Za nebezpečí povodně se považují situace zejména při:
- dosažení stanoveného limitu vodního stavu nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci,
- déletrvajících vydatných dešťových srážkách, popřípadě prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů, nebo
- vzniku mimořádné situace na vodním díle, kdy hrozí nebezpečí jeho poruchy.

Povodňové plány (§ 71)
- jsou dokumenty, které obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací;
- dále obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení

hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

Stupně povodňové aktivity (§ 70)
- je míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu.
Rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity, kterými jsou:

- první stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí; tento stav nastává rovněž vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
- druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhlašuje, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto; vyhlašuje se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti; aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu,
- třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhlašuje při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhlašuje se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.

Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity

- vyhlašují a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány.
- Podkladem je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby, doporučení správce vodního toku, oznámení vlastníka vodního díla, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí.
- O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.
- Směrodatné limity vodních stavů pro vyhlašování stupňů povodňové aktivity jsou obsažené v povodňových plánech a jsou závazné pro povodňové plány nižších stupňů.

Povodňové prohlídky (§ 72)
Povodňovými prohlídkami se zjišťuje, zda na vodních tocích, vodních dílech a v záplavových územích, popřípadě na objektech nebo zařízeních ležících v těchto územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky.
Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně.
Povodňové orgány mohou na základě povodňové prohlídky vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku. Pokud tito vlastníci výzvy ve stanovené lhůtě neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím.
Záplavová území (§ 66)
- jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena

vodou.
Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad.
Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí.
V zastavěných územích, v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.
Způsob a rozsah zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

Vodoprávní úřad, který záplavové území stanovil, zabezpečí zpřístupnění dokumentace a předá jednu kopii této dokumentace Ministerstvu životního prostředí.
Pokud záplavová území nejsou určena, mohou vodoprávní a stavební úřady a orgány územního plánování při své činnosti vycházet zejména z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého povodněmi.
Ministerstvo životního prostředí podle podkladů správců vodních toků zajišťuje vedení dokumentace o stanovených záplavových územích na území České republiky a zabezpečuje jejich evidenci v informačním systému veřejné správy.
Záplavová území a jejich aktivní zóny se stanovují formou opatření obecné povahy.

Omezení v záplavových územích (§ 67)
V aktivní zóně záplavových území se nesmí:

- umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, jsou-li zřizovány v záplavovém území v katastrálních územích vymezených podle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky; to neplatí pro údržbu staveb a stavební úpravy, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů.

V aktivní zóně je dále zakázáno:

- těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod
- a provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod,
- skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty,
- zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky,
- zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Mimo aktivní zónu v záplavovém území může vodoprávní úřad stanovit opatřením obecné povahy omezující podmínky. Při změně podmínek je může stejným postupem změnit nebo zrušit. Takto postupuje i v případě, není-li aktivní zóna stanovena.

Území určená k řízeným rozlivům povodní (§ 68)
Za území určená k řízeným rozlivům povodní se považují pozemky nezbytné pro vzdouvání, popřípadě akumulaci povrchových vod veřejně prospěšnými stavbami na ochranu před povodněmi, k nimž bylo omezeno vlastnické právo dohodou nebo postupem podle § 55a.
Za škodu vzniklou řízeným rozlivem povodní na půdě, polních plodinách, lesních porostech a stavbách v území podle odstavce 1 náleží poškozenému náhrada, kterou poskytuje v penězích stát zastoupený Ministerstvem zemědělství.

Území ohrožená zvláštními povodněmi (§ 69)

Území ohrožená zvláštními povodněmi jsou území, která mohou být při výskytu zvláštní povodně zaplavena vodou. Pokud pro krizové situace předpokládaný rozsah území ohrožený zvláštními povodněmi výrazně přesahuje záplavová území, vymezí se jejich rozsah v krizovém plánu. Pro jeho pořízení platí zvláštní zákon.

17) Poplatky ve vztahu k vodnímu hospodářství
(za odběry podzemní vody a za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a podzemních; platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí)

Poplatek za odebrané množství podzemní vody (§ 88)
Oprávněný, který má povolení k odběru podzemní vody (dále jen „odběratel“), je za podmínek stanovených tímto zákonem povinen platit za skutečné množství odebrané podzemní vody podle účelu odběru vody. Poplatek se platí za kalendářní rok a jeho sazby v Kč/m3.

Poplatek se neplatí za skutečný odběr podzemní vody z jednoho vodního zdroje menší nebo rovný 6 000 m3 za kalendářní rok nebo menší nebo rovný 500 m3 v každém měsíci kalendářního roku, dále za odběry povolené k účelu získání tepelné energie, za odběry vody ke snížení znečištění podzemních vod, za odběry vody ke snižování jejich hladiny a za odběry vody sloužící hydraulické ochraně podzemních vod před znečištěním.

Správcem poplatku za odebrané množství podzemní vody je Státní fond životního prostředí České republiky. Správu placení poplatku vykonává celní úřad. Místní příslušnost celního úřadu se řídí podle sídla nebo místa pobytu poplatníka.

Poplatek za odebrané množství podzemní vody se vypočte jako součin základu poplatku (skutečně odebraný objem podzemní vody za uplynulý kalendářní rok v m^3) a sazby poplatku uvedené v příloze zákona.

Část poplatků za odběr podzemní vody ve výši 50% je příjmem rozpočtu kraje, na jehož území se odběr podzemní vody uskutečňuje, zbytek je příjmem Státního fondu životního prostředí. Poplatky, které jsou příjmem rozpočtu kraje, mohou být použity jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury, a to zejména pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových (§ 89)
Právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody do vod povrchových, je za podmínek stanovených v zákoně povinna platit poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod a poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod. Poplatky se platí za jednotlivé zdroje znečišťování.

Povinnost platit poplatky se nevztahuje na vypouštění
- minerálních vod osvědčených podle zvláštního zákona jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- vod ze sanačních vrtů,
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbín,
- odpadních vod vzniklých využitím podzemních nebo povrchových vod pro získání tepelné energie,
- odpadních vod z odlehčovacích komor jednotné kanalizace.

Dojde-li k omezení nebo přerušení provozu čistírny odpadních vod v důsledku povodně nebo jiné přírodní katastrofy, považuje se za celkové množství jednotlivého znečištění ve vodách za období, kdy byl provoz omezen nebo přerušen, součin počtu dní, kdy byl provoz omezen nebo přerušen, a podílu celkového množství jednotlivého znečištění ve vodách za předcházející poplatkové období a počtu dní tohoto poplatkového období.

Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních (§ 90)
Za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních platí oprávněný (§ 8) poplatek.

Povinnost platit poplatky se nevztahuje na vypouštění

- odpadních vod ze zařízení určeného k čištění odpadních vod z jedné stavby pro bydlení nebo z jedné stavby pro rodinnou rekreaci,
- minerálních vod odebíraných ze zdroje osvědčeného podle zákona upravujícího lázeňství jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- odpadních vod vzniklých využitím podzemních či povrchových vod pro získání tepelné energie
- znečištěných vod, jejichž znečištění bylo po jejich vyčerpání z vod podzemních sníženo

Správcem poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je obecní úřad obce, na jejímž území k vypouštění dochází.

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí (§ 101)
Kdo odebírá povrchovou vodu z vodního toku, je povinen uhrazovat platbu k úhradě správy vodních toků a u odběrů povrchové vody z významných vodních toků a z ostatních povrchových vod také k úhradě správy povodí, podle účelu užití odebrané povrchové vody v jednotkové výši v Kč/m^3 podle skutečně odebraného množství povrchové vody.
Platba za odběr povrchové vody se neplatí, pokud odebrané množství povrchové vody je menší nebo rovno 6.000 m^3 za kalendářní rok nebo je menší nebo rovno 500 m^3 v každém měsíci kalendářního roku.

Oprávněný k odběru povrchové vody je povinen platit platbu měsíčně do dvacátého pátého dne po skončení kalendářního měsíce příslušnému správci vodního toku, ve kterém k odběru povrchové vody dochází, u ostatních odběrů povrchových vod příslušnému správci povodí, pokud s ním nedohodne platební podmínky jinak; v této dohodě však nelze smluvit delší lhůtu než do 25. ledna následujícího kalendářního roku.

18) Výkon státní správy ve vztahu k vodnímu hospodářství (vodoprávní úřady a jejich kompetence; Česká inspekce životního prostředí)

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY (§ 104)
Státní správu podle tohoto zákona vykonávají vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí.
Kontrolu nad jakostí povrchových vod stanovených vyhláškou ke koupání (§ 34) provádí krajská hygienická stanice, pokud zvláštní právní předpis tuto povinnost neukládá jiné osobě.
Vodoprávními úřady jsou:
a) obecní úřady,
b) újezdní úřady na území vojenských újezdů,
c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
d) krajské úřady,
e) stavební úřady
f) ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad (§ 108).
Tímto nejsou dotčena ustanovení o povodňových orgánech.

Obecní úřady a újezdní úřady (§ 105)
- Obecní úřady upravují, omezují, popřípadě zakazují podle § 6 odst. 4 tohoto zákona obecné nakládání s povrchovými vodami, nejde-li o vodní toky tvořící státní hranice.
- Státní správu na území vojenských újezdů vykonávají újezdní úřady.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (§ 106)
- Působnost, která přísluší vodoprávním úřadům, vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pokud ji zákon nesvěřuje jiným orgánům.
- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům, s výjimkou územních plánů těchto obcí.

Ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad (§ 108)
Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu Ministerstvo zemědělství.
Ministerstvo životního prostředí vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech:
- ochrany množství a jakosti povrchových a podzemních vod
- posuzování plánů v oblasti vod z hlediska vlivu na životní prostředí
- ochrany vodních zdrojů
- citlivých a zranitelných oblastí
- stanovení opatření k nápravě při nevyhovující jakosti povrchových vod využívaných ke koupání
- stanovení povrchových vod, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
- ochrany jakosti povrchových nebo podzemních vod před závadnými látkami,
- zneškodňování havárií a odstraňování jejich škodlivých následků,
- ochrany před povodněmi

Ministerstvo dopravy a spojů vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech užívání povrchových vod k plavbě (§ 7).
Ministerstvo obrany vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu ve věcech, v nichž je založena působnost újezdních úřadů podle § 105 odst. 2.

Česká inspekce životního prostředí (§ 112)
České inspekci životního prostředí přísluší dozor nad tím, jak podnikající fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady. Její činnost upravuje zvláštní zákon.

19) Předmět a účel zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu (předmět zákona, na co se zákon vztahuje, základní pojmy, přípojky)

Předmět zákona (§ 1 odst. 1)
Zákon upravuje:
- vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu
- přípojek připojených na tuto infrastrukturu
- působnost orgánů územních samosprávných celků a správních úřadů na tomto úseku

Zákon se vztahuje (§ 1 odst. 3)
- vodovody a kanalizace, které trvale využívá více než 50 osob, nebo je průměrná produkce více než 10m^3/den
- na vodovody a kanalizace provozně související
- na výše neuvedené v souvislosti s vydaným rozhodnutím, s výjimkou splaškové kanalizace

Zákon se nevztahuje (§ 1 odst. 4)
- vodovody pro užitkovou vodu
- dešťové kanalizace (pokud vodoprávní úřad nerozhodl, že jsou pro veřejnou potřebu)
- na které není napojen žádný odběratel

Vymezení základních pojmů (§ 2)
- Vodovod je vodním dílem a provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující vodovodní řady a vodárenské objekty
- Kanalizace je vodním dílem a provozně samostatný soubor staveb a zařízení zahrnující kanalizační stoky a kanalizační objekty a ČOV
- Provozování VaK je souhrn činností, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod
- Provozovatelem VaK je osoba, která provozuje VaK a má povolení k provozování
- Odběratel je vlastník pozemku nebo stavby připojené na VaK
- Vnitřní vodovod není vodním dílem a jedná se o potrubí určené pro rozvod vody po pozemku nebo stavbě, navazuje na konec přípojky
- Vnitřní kanalizace není vodním dílem a jedná se o potrubí určené k odvádění odpadních vod k vnějšímu líci stavby, navazuje na konec přípojky
- Obnova je výměna části VaK za účelem prodloužení životnosti
- Provozně související VaK je VaK propojen s VaK jiného vlastníka
- VÚME jsou souborem technických a ekonomických údajů, údajů o poloze a identifikačních údajů vlastníka objektů VaK
- VÚPE jsou souborem technických, ekonomických a provozních údajů umožňujících sledovat z hlediska kvantity i kvality vč. identifikačních údajů provozovatele

Přípojky (§ 3)
- Vodovodní přípojka není vodním dílem a jedná se o úsek potrubí od odbočení z vodovodního řadu k vodoměru (vnitřnímu uzávěru stavby), odbočení s uzávěrem je součástí vodovodu
- Kanalizační přípojka není vodním dílem a jedná se o úsek potrubí od vyústění vnitřní kanalizace k zaústění do stoky
- Opravy a údržbu přípojek uložených ve veřejném prostranství zajišťuje provozovatel
- Obecní úřad může v přenesené působnosti rozhodnutím uložit povinnost se připojit na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné

20) Oprávnění k provozování vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu

(Základní právní předpoklady pro zajištění provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, osoba odborného zástupce a právní vztah mezi vlastníkem vodovodu nebo kanalizace a provozovatelem)

Oprávnění k provozování (§ 6 odst. 1, 2 a 6)

- Osoba, která hodlá provozovat vodovod nebo kanalizaci, požádá krajský úřad o vydání povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace.

- Krajský úřad vydá povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace jen osobě, která

a) je oprávněna provozovat živnost podle zvláštního zákona,12

b) je vlastníkem vodovodu nebo kanalizace nebo s vlastníkem vodovodu nebo kanalizace uzavřela smlouvu, která ji opravňuje vodovod nebo kanalizaci provozovat; v případě, že vodovod nebo kanalizace provozně souvisí s vodovody nebo kanalizacemi jiných vlastníků, musí být doloženo, že s nimi má vlastník uzavřenou písemnou dohodu podle § 8 odst. 3,

c) sama nebo její odborný zástupce splňuje kvalifikaci odpovídající požadavkům na provozování, správu a rozvoj vodovodů nebo kanalizací, pro které se povolení k provozování vydává, a to v souladu s majetkovou evidencí vedenou podle § 5 odst. 1 v závislosti na počtu fyzických osob trvale využívajících tyto vodovody nebo kanalizace, a to:

1. střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělávání obsahově zaměřeném na vodovody a kanalizace nebo v příbuzném oboru a má nejméně 4 roky praxe v oboru vodovody a kanalizace, jedná-li se o nejvýše 5 000 fyzických osob trvale využívajících tyto vodovody nebo kanalizace;

2. vysokoškolské vzdělání absolvováním studia v akreditovaném studijním programu v oblasti vodovody a kanalizace a má nejméně 2 roky praxe v oboru vodovody a kanalizace, jedná-li se o více než 5 000 fyzických osob trvale využívajících tyto vodovody nebo kanalizace.

Odborný zástupce provozovatele (§ 6 odst. 11)

- Odborným zástupcem provozovatele je fyzická osoba, která odpovídá za provozování vodovodů nebo kanalizací, a která je k provozovateli ve smluvním vztahu.

Práva a povinnosti vlastníka vodovodu nebo kanalizace (§ 8 odst. 2)

- Vlastník vodovodu nebo kanalizace může uzavřít smlouvu o provozování vodovodu nebo kanalizace s provozovatelem. Jestliže vlastník provozuje vodovod nebo kanalizaci svým jménem a na vlastní odpovědnost, vztahují se na něj všechna práva a povinnosti provozovatele.